

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

VI. évfolyam

2005/
Október

A Haltermelők Országos Szövetsége
és Termék tanácsa információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

Egy hálóban a halászok és a horgászok

Történelmi pillanatnak nevezte dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetsége és Termék tanácsa igazgatója azt, amikor szeptember 29.-én délelőtt 10 órakor megnyitotta a Parlament felső házában „A halászat és horgászat helyzete és lehetőségei az EU tag Magyarországon” című parlamenti nyílt napot. Az igazgató joggal nevezte ezt a pillanatot történelminek, mivel ez volt az első – remélhetően nem az utolsó – alkalom arra, hogy halászok és horgászok közösen vitatták meg közös dolgaikat. Bőségesen akad megvitatni való, mivel az utóbbi évtizedekben inkább a kutya-macska barátság jellemezte a két tábor kapcsolatát, mintsem a szoros együttműködés. A nyílt napon kulturált hangnemben folyt a vita és tanácskozás, s örömteli, hogy a nap lezárásaként közös állásfoglalás született.

A több mint ötórás tanácskozás az Országgyűlés üléseinek szabálya szerint zajlott. Ahogy dr. Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke is fogalmazott, a nyílt nap megszervezése nagyban köszönhető a Haltermos vezetőinek, ezen belül Orosz Sándor képviselőnek, az Országgyűlés környezetvédelmi bizottsága alelnökének, a mezőgazdasági bizottság tagjának. S éppen a mezőgazdasági bizottság adta a technikai hátteret a tanácskozás lebonyolításához. Az az ígéret is elhangzott, hogy a tanácskozásról teljes körű kiadvány készül, amelyben minden felszólalás, írásos és szóbeli vélemény megjelenik. Annál is inkább szükség van erre a kiadványra, mert az elkövetkezendő időszakban, a két szövetség elhatározása alapján, a közös munka egyik meghatározó dokumentuma lehet, hiszen minden kérdést, feszültségforrást itt megtalálhatunk. S azért is fontos e kiadvány, mert egy cikk keretében aligha lehet minden gondolatot visszaadni az olvasóknak.

Dr. Szili Katalin házelnök köszöntőjének elején gyorsan leszögezte, mind a halászokkal, mind pedig a horgászokkal szimpatizál. Fontos, amit Önök tesznek, hangsúlyozta, hiszen két civil közösség tárgyalja meg egy ágazat, egy sportág, egy hobbi, egy rekreációs tevékenység közös gondjait. Az Országgyűlésnek is van horgásztagozata, ami jelzi, hogy a képviselők között is sokan hódolnak e kellemes szabadidőtöltésnek. Tény, hogy

Dr. Szili Katalin házelnök

halászok és horgászok egy hálóban vannak (remény van rá, hogy nem vergődnek!), ami azt jelenti, hogy együtt kell gondolkodni, s a közös bajokon közösen kell a megoldásokat keresni. Az unió tagjaként a magyar halászatra is érvényes az EU halászati politikája, a fontos döntések tehát Brüsszelben születnek. Am a halászok és a horgászok a természet egyensúlyának a megteremtése, a környezet védelme érdekében igen sokat tehetnek és tesznek ma is. Önök az ideális egyensúly katalizátorai lehetnek, mondta végezetül Szili Katalin. Ebből az alkalmából a házelnök két Parlamenti Ezüstérmét adott át: a Baranya megyei Horgász Szövetségnek,

Tartalom:

Orvhalászat és -horgászat	
a mai magyar jogban (1. rész)	3
Negyven halász emléknapp	4
Hal, bor, ló, barátság	5
Nádi vásár horgászbottal	6
Dunaföldvár ismét csúcsot döntött	6
„Nemzetközi” halászlé a Tisza partján	7
Kolumbiai beszámoló	8
Közös állásfoglalás	8

amely idén ünnepli megalakulásának 40. évfordulóját, s a mohácsi Petőfi Halászati Szövetkezetnek, amely 60 éves.

A megnyitó előadást dr. Magda Sándor, az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságának elnöke tartotta. Hangsúlyozta, hogy a halászat és a horgászat széles területet ölel fel, nem elegendő csupán a vízről és a halról beszélni, hiszen sokkal szélesebb társadalmi igények kielégítéséről van szó. A halászat és a horgászat – miként a vad- és erdőgazdálkodás – a mezőgazdaság más ágazataihoz is kapcsolható, de köthető a környezetgazdálkodáshoz, a turizmushoz, az idegenforgalomhoz is. A magyar mezőgazdaságon belül a halászatnak is választ kell találnia azokra a kérdésekre, amelyek a csatlakozás után fogalmazódtak meg. A magyar mezőgazdaság fejlesztésének irányvonalairól sok vita folyik ma is, de a jövőt illetően a Magyar Tudományos Akadémia álláspontja meghatározó lehet. E szerint a komplex, fenntartható mezőgazdasági fejlődés a cél. Egy olyan Magyarországot kell kialakítani, ahol a környezeti és a természeti értékeket megőrzik az utókor számára, ugyanakkor a vidékfejlesztés, a mezőgazdasági termelés az ott élők számára magas színvonalú, tisztességes megélhetést biztosít. Ehhez pedig mind a halászok szűkebb, mind a horgászok tágabb táborára hozzájárul. A természeti értékek megőrzése, fejlesztése a horgászturizmus révén is megvalósítható, amennyiben az össze-

(Folytatás a 2. oldalon)

Egy hálóban a halászok és a horgászok

(Folytatás az 1. oldalról)

fogás erősödik. Az unió tagjaként, ezekben az ágazatokban is csak az integrációnak, a szövetségnek, a társulásoknak van csak biztos jövőjük.

Dr. Pintér Károly, az FVM vadászati, halászati és vízgazdálkodási főosztályának helyettes vezetője arról szövegezte, hogy milyen hangsúlyos változások következnek be a 2007–2013-as időszakban az EU halászati politikájában. A legfontosabb változás az Európai Halászati Alap létrehozatala, amely 2007. január elsejétől működik. A Magyarországot közvetlenül érintő kérdésekben sikerült érvényesíteni a magyar álláspontot, így a miniszterek megállapodtak abban, hogy az akvakultúra, azaz a haltenyésztés fejlesztését szolgáló beruházásoknál a kedvezményezettnek kötelező önéreje 40 százalékra csökken. Továbbá abban is, hogy az akvakultúra és a halfeldolgozás területén a mikro- és kisvállalkozások prioritása mellett – szemben a korábbi bizottsági állásponttal – a középvállalkozások is támogathatók. A nemzeti halászati stratégia kidolgozása jelenleg is folyamatban van, a minisztérium kikéri a civil szervezetek véleményét a végleges változat kialakítása előtt. A stratégiának négy alapvető cél megvalósítását kell szolgálnia. Ezek közül az első, hogy a lakosság halfogyasztását növeljük az egészséges táplálkozási szerkezet kialakítása érdekében. Másodszor a környe-

te a halászat nemzetgazdasági szerepét, bemutatva a halászat jelenlegi állapotát, gazdálkodási körülményeit, eredményeit. Az aktuális kérdések közül ráirányította a figyelmet a halegészségügy importból származó veszélyeire, a tenyész anyagellátás teljeskörűségére, a halkereskedelem hiányosságaira. Végezetül egy sajnálatos hírre is reagált az elnök. E szerint a természetes vízi halászatot meg kell szüntetni, s helyette csak és kizárólago-

Dr. Pintér Károly FVM

zésében is komoly szerepet játszik. Ugyanakkor a horgász komoly teendőket vállal a víz-, a környezet- és a halvédelem, valamint a turisztikai fejlesztések területén. Az elnök szövegezte a horgászokat hátrányosan érintő jogi szabályozásokról, az országos halászati alap elosztási anomáliáiról, a horgászjegyek kiadási problémáiról. S külön is szövegezte arról, hogy komoly társadalmi nyomás nehezedik a horgászvezetőkre, hogy tiltsák meg a természetes vízi halászatot. Az elnök is úgy látja, hogy vannak halászok, akik minden jogi- és erkölcsi szabályt felrúgva, zabolátlan haszonlesés-

Dr. Szabó Imre MOHOSZ

zetbarát, fenntartható haltermelést kell fejleszteni. Harmadszor a horgászati halászati háttérnek fejlesztése is cél, mind a vizek halgazdálkodása, mind a népesítő anyag előállítása szempontjából. S negyedszer a magyar haltermelők versenyképességének biztosítása a hazai és az EU-tagországok piacán. Az ismertetett célok elérése érdekében hozandó intézkedéseket tíz pontban foglalta össze Pintér Károly. Kifejtette a természetes halászati hasznosítását, a halastavak rekonstrukciós programját, az új halastavak építését, a halastavak, mint vizes élőhelyek fenntartását, a halas tavi vízdíj megszüntetését, a genetikai értékek védelmét, az új intenzív halgazdaságok létesítését, a halfeldolgozás fejlesztését, a termelői szervezetek megalakításának ösztönzését, valamint a halászati termékek promócióját.

san a horgászatot kell a vizeinknek – Dunának, Tiszának, többi folyóinknak – szolgálniuk. Aki ezt mondja, az nem eléggé tájékozott ebben a kérdésben, mondta az elnök. Az ősi foglalkozásnak számító halászat ma már csak néhány tucat ember tevékenysége, akik szakértően tartják egyensúlyban a vizek halállományát. E nélkül felborulna a biológiai, ökológiai egyensúly, s a halfajok jelentős része kipusztulna a folyókból. A horgász nem az a szakember, aki a halász helyett el tudná végezni ezt a szakmai munkát.

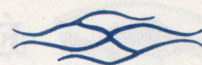
A horgászok vezérszónoka Dr. Szabó Imre, a Magyar Országos Horgász Szövetség elnöke a több mint 320 ezer embert számláló horgásztársadalom problémáit esetelte. Mint elmondta, hogy a horgászat az elmúlt két évtizedben gyökeres változáson ment keresztül, ma már nem a „húshorgászat” a jellemző. A horgászat olyan rekreációs szabadidős tevékenység, amely az egészséges megőr-

sel teszik tönkre vizeink halállományát és „visznek, amit és amennyit bírnak”. De vannak horgászok, akik ugyanezt teszik. Európa egy részén a természetes vízi halászatot ma már nem gyakorolják, állította az elnök, majd hozzátette: nálunk azonban olyan mélyek a hagyományok és gyökerek ezen a területen, hogy a jogszabályi tiltás nem hozna kívánt eredményt. Véleménye szerint kidolgozott és körülhatárolt jogszabályi környezetet kell létrehozni ahhoz, hogy a halrablókát kivessük a körünkől.

A felszólalók közül többen visszatértek a természetes vízi halászat megszüntetésére, illetve korlátozására. Ez utóbbival, illetve a hallopás meggátolásával a halászok is egyetértettek. Orosz Sándor hangsúlyozta, hogy a Haltermosz eddig is sokat tett a halászok és a horgászok társadalmi rangjának emeléseért. Példaként említhető, hogy jövőre már nem kell vízkészlet járulékot fizetniük a halászoknak és a tavakat üzemeltető horgászoknak sem. Az valóban jogalkotási feladat – s a képviselő ezt is szorgalmazza az Országgyűlés szakbizottságaiban – hogy a hallopásnak súlyosabb következményei legyenek. Erre ma még a bírói gyakorlat nem fordít kellő figyelmet, s nem érzékelik ennek a társadalmi veszélyességét (lásd az orvhalásatról és -horgásatról szóló cikkünket lapunk 3. oldalán). A halászok évek óta „küzdenek” a hatóságokkal abból a szempontból, hogy a védett állatok okozta kárért a haltermelők kompenzációt kapjanak.

A közös nyilatkozat – lásd lapunk 8. oldalán – kitér minden olyan témakörre, amely a nyílt nap keretében is megfogalmazódott.

H. Gy.

Orvhalászat és -horgászat a mai magyar jogban (1. rész)

Hazánkban jelentős gondot okoz a hatékony eszközökkel végzett orvhalászat korlátozása, ami az ország kevésbé őrzött vízfelületén már nemcsak megélhetési szabálysértés, hanem vállalkozás szintű, eredményes gazdálkodást veszélyeztető, sok esetben természetkárosító bűnözés. Csak a Balatontól évente 700 tonna az orvhalászok által kifogott hal – ez megközelítőleg 700 millió forint értékű – amely fele a fekete gazdaságba jutó halmennyiségnek. A Dunában még megtalálható tokfélék közül a legkisebb, a kecsge is fogyatkozóban van, köszönhetően az orvhalászok fáradhatatlan működésének. Sok faj jutott így védett listára, ám az a tény, hogy egy halfaj védetté válik, semmit sem változtat az elkövetők zsákmányszerzési kedvén. Sőt...

A hatályos magyar büntető törvénykönyv (1978. évi IV. törvény, továbbiakban: Btk.) sem az orvhalászatra, sem annak rokonára az orvadászatra nem tartalmaz külön jogszabályi rendelkezést. A büntető jogászok ezt azzal indokolják, hogy ezek a cselekmények besorolhatóak más tényállások alá (pl.: lopás), ezért, ha külön tényállásként fogalmaznának meg őket, akkor az csak elmentmondásos szabályozást eredményezne a kódexben.

Ezért inkább két másik jogszabályban kaptak helyet az orvhalászattal kapcsolatos különleges rendelkezések: A halászátról és horgászatról szóló törvényben (1997. évi XLII. Törvény, továbbiakban: Hhtv.), illetve az egyes szabálysértésekről szóló kormányrendeletben (218/1999 (XII. 28) korm. Rendelet, továbbiakban: Szabálysértési rendelet).

A Hhtv. 50. §-a szerint halvédelmi bírság szabható ki: a jogosulatlanul; a törvény által nem megengedett módon vagy tilalmi időben; illetőleg miniszteri rendeletben megállapított rendelkezésekkel ellentétes módon (pl.: halászati méretkorlátozás, kíméleti idő stb.) halászó vagy horgászó személlyel szemben. A szakasz második fordulata szerint halvédelmi bírság azzal szemben is kiszabható, aki halfogásra jogosító okmányok nélkül vagy a törvényben foglalt tilalmakat és korlátozásokat megszegve halfogásra alkalmas állapotban lévő eszközzel tartózkodik halászati vízterületen vagy annak partján. A halvédelmi bírság mértéke 2000 forinttól 100.000 forintig terjedhet. A bírságot a halászati hatóság jogosult kiszabni, a halór bejelentése alapján. A halór azonban csak a horgász-engedély, illetve a fogási napló bemutatását kérheti, tehát senkit sem kötelezhet egy, a személyes adatait igazoló okmány bemutatására, és más kényszerítő eszköz alkalmazására sincs felhatalmazása. Ebből is látszik, hogy a Hhtv-ben megfogalmazott jogelle-

nes magatartás önmagában nem minősül szabálysértésnek, tehát a szankció kikényszerítésére sincsenek meg azok az eszközök, amelyek egyébként a cselekmény társadalomra veszélyességi szintje alapján megilletnék a halászathoz fűződő érdekeket. Természetesen a halór is jogosult rendőrt hívni, de általában addigra az orvhalász, ahogy a hal is, elúszott. A kiábrándító helyzet a tehetetlen halőröket arra készíti, hogy hatékonyabb, elrettentőbb eszközökhöz nyúljanak, ami viszont önbíráskodáshoz és az azzal járó tragikus következményekhez vezet.

A halőrök alkalmazására egyébként az adott terület tulajdonosa köteles, de a törvény konkrét számszerűsége nem határoz meg, támogatás erre nem jár, így mindenki annyi halórt és akkora fizetésért alkalmaz, amennyire a saját pénzügyi erejéből erre telik. Tavaly összesen mintegy ezer esetben szabtak ki halvédelmi bírságot, melyeknek összértéke megközelítőleg 12 millió forintra rúgott. Gondolom, nem kell különösebben érzékeltetnem a szankció és az okozott kár nagysága közötti szakadékot.

A Szabálysértési rendelet két helyen foglalkozik az orvhalászokkal. Egyrészt, a polgári védelem körében elrendelt halászati tilalom megszegőjéről tesz említést, akivel szemben legfeljebb 30.000 forint pénzbírság szabható ki, másrészt, aki a halászati őrszabályban előírt felhívásának nem tesz eleget, vagy intézkedését akadályozza, 50 000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Látható, hogy ezek a szankciók sem alkalmasak arra, hogy a rabló gazdaságot hathatósan visszaszorítsák, különösen, ha alkalmazásukra csak ritkán kerül sor.

A Btk. akkor lép csak be a képhe, amikor például 10 000 forint feletti értékkel bíró zsákmány eltulajdonítására kerül sor. Azért írom, hogy eltulajdonítás és nem kifogás, mert ez utóbbi a bírói gyakorlat sze-

rint nem minden esetben valósítja meg a lopás büntetőjogi tényállását. A gyakorlatban persze ezek az ügyek, ha a nyomozó hatóságoknak egyáltalán van kapacitásuk foglalkozni velük, nagyon ritkán kerülnek a bíróság elé, a legtöbb esetben a kiszabott szankciónak még olyan ereje sincs, hogy a tetten ért elkövetőt visszatartsa a jövőbeli jogellenes magatartástól. Előre mutató egy nemrégiben született ítélet, melyben a bíróság reagálva a Btk. tavalyi módosítására 2 év felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte azt az elkövetőt, aki tiltott elektromos halászati eszközt használt, megvalósítva az állatkínzás nemrégiben bevezetett Btk.-beli 266/B. § (2) szerinti tényállását.

A büntetőjogban egyre népszerűbbek a bűnelkövetés megelőzését szolgáló intézkedések alkalmazása, mint amilyen az elkobzás. A hazai bírói gyakorlat azt az álláspontot alakította ki, hogy a bűncselekmény elkövetése során felhasznált eszközök közül csak azok lehetnek az elkobzás tárgyai, amelyek az elkövetési magatartásnak szükségszerű eszközei. Orvhalászat esetében tehát a hálót vagy a pecabotot kötelező elkobozni, a gyakorlatban mégis előfordul, hogy azok az elkövetőnél maradnak.

Amennyiben a nagy mennyiségű zsákmány eltulajdonítása csak gépjárművel lehetséges, vagy például az elkövetők tartálykocsit használnak, hogy később a kifogott halat élő állapotban tudják értékesíteni, akkor az elkobzásnak a szállító eszközre is ki kell terjednie. A Btk. alapján azonban az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az elkövetőre vagy a tulajdonosra a bűncselekmény súlyal arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene. A gépjárművek elkobzása esetén erre a kitételekre különösen sokszor hivatkoznak, a legtöbb esetben eredményesen.

Látható tehát, hogy önmagában az a körülmény, hogy egy súlyosan káros társadalmi jelenséget nem a megfelelő helyen és módon szabályoznak, milyen súlyos következményekhez vezethet.

A szomszédos Ausztria, illetve Németország büntető kódexe a halászati és vadászati jogok megsértésével kapcsolatos magatartásokat önálló tényállásként szabályozza. Az utóbbi egyébként kifejezetten előírja ezen bűncselekmények során használt eszközök elkobzását. A következők számban az említett, külföldi szabályozási megoldásokat ismertetem, és azt elemzem, hogy miként lehetne egy hasonló rendelkezést a magyar jogrendszerbe beültetni

Orosz Dániel

Negyven halász emléknap

Egy legenda szerint 1729 telén 46 balatoni halász jéggalaszatra indult, ám a zsákmányszerzés elmaradt, mert hirtelen egy óriási vihar tört ki, és összetörte a tó jegét. A halászok közül hatan odavesztek, de negyvenen egy jégtáblán a csodával határos módon megmenekültek. A vonyarcvashegyi Szent Mihály dombig sodródtak. A halászok menekülésük emlékére halász fogadalmi kápolnát építettek, amely ma védett emlékmű s a balatoni halászok zarándokhelye. A domb oldalába a vonyarcvashegyi önkormányzat 12 évvel ezelőtt megépítette a Balatoni Halászok Emlékhelyét.

Egy rendezvénysorozat formájában 13 évvel ezelőtt életre hívták a legendát. A helyi önkormányzat a Balatoni Halászati Rt. támogatásával augusztus második hétvégéjén immár hagyományosan rendezi meg a Negyven Halász Emléknapot, a Balatoni Halászok Napját. Az idei évben már második alkalommal egy szakmai kísérőrendezvény, halászati konferencia társult a halászok napjához, melynek témája a természetes vízi halgazdálkodás az Európai Unióban. Nyolc előadás hangzott el, amelynek természetesen csak a kivonatát tudjuk – terjedelmi okokból ismertetni.

Dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa igazgatója nyitotta az előadók sorát azzal, hogy a hazai halgazdálkodás gyakorlatáról beszélt. Előadásának alcíme: harmóniában a természettel és az emberekkel. A halászat a magyarság egyik ősi foglalkozása. A jelenkor halászái, tógazdái és halászati vállalkozásai felelősséget vállalnak e hagyományos szakmának a XXI. századi követelmények szerinti továbbvitelért és fejlesztéséért. A magyar halászat és halgazdálkodás stratégiai céljai: a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő gazdálkodás folytatása, valamint termékeik és szolgáltatásaik eladhatóságának javítása. A hal egészséges élelmiszer-alapanyag. A magyarországi halfogyasztás igen alacsony, évi 3,5 kg/fő. A Minőségi Magyar Hal az Ön egészségére programunkkal szorgalmazzuk ennek növelését. A hal és az élővíz számos fontos emberi elfoglaltság nélkülözhetetlen feltétele. Kiszolgáljuk a horgászati és az ehhez kapcsolódó turisztikai és önkormányzati igényeket.

Szerkezetátalakítás

Sztánó János, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa elnöke a magyar édesvízi halászat történetét idézte fel. A politikai rendszerváltást követően halászati ágazatunkban példaértékű dinamizmussal és szervezethez kötődően körültekintő magánosítás zajlott le. A tudatosan végrehajtott szerkezetátalakítások a gazdálkodás eredményességére összességében pozitívan hatottak. A bel- és külpiazi igényeket,

lehetőségeket – szervezetlenségünk okán – ma még csak hiányosan elégítjük ki, illetve tudjuk kihasználni. Fontos feladatunk a világgal elfogadtatni, hogy halastavaink – a vizes élőhelyek – sokkal többet képviselnek, mint egyszerű halhúst előállító üzemeket. Tógazdaságaink mindegyikében kellő szakértelemmel komoly értéketermelő munka folyik.

Halászok és horgászok

Dr. Csoma Antal, a Magyar Agrárkamara erdészeti, vadászati és halászati alelnöke az édesvízi halászat és a horgászat kapcsolatát ismertette. Az édesvízi hasznosításnál nem lehet kiemelni csak az akvakultúrát, hanem komplex módon kell vizsgálni a halászat minden kérdését, a fejlesztési lehetőségeit, mivel azok gyakran kiegészítik egymást, egymással kölcsönhatásban vannak. A halászat a magyar agrárgazdaság nemzetközileg versenyképes területe, amit jól igazol a magyar technológiák átvétele és szakértőink közreműködése az édesvízi halászatfejlesztési programokban a világ minden részén. Az alelnök szólt az édesvízi halgazdálkodás szektorairól, annak felosztásáról. A halászati tevékenység és a horgászat igen szoros kapcsolatban van egymással a hazai természetes és tógazdasági vizeken. A magyar horgásztársadalom a legnagyobb halfogyasztó. Ezzel együtt a meglévő együtműködési területeken túl is szükség volna a nagyobb összefogásra. Nézzük a kapcsolódási pontokat. Az édesvízi halászat biztosítja azt a kihelyezési anyagot, amely nélkül a természetes szaporodás feltételeinek különböző okokból történő romlása, vagy egyáltalán hiánya miatt a vizek halállománya kritikus szint alá csökkenne. Együtt kellene működni a halvédelemben, halórzésben, az ivadégmentésben, a vízszennyezés felmérésében és leküzdésében, káros hatásainak csökkentésében, a kormorán kérdésében, a környezet- és természetvédelem terén. Közösen kell elősegíteni egymás megfelelő informáltságának, képzésének alakulását.

Győrbíró Tibor országos halászati főfelügyelő az édesvízi halászat állami szabályozásának gyakorlatáról beszélt. Magyaror-

szágon elsősorban a halászatról és a horgászatról szóló 1997. évi XLI törvény és néhány miniszteri rendelet szabályozza a halászatot. A másodlagos szabályozás egyéb eszközökkel, főleg határozatokkal történik. További szabályozást jelentenek a halászati jogért benyújtott és elfogadott pályázatok, s az azok mellékletét képező halgazdálkodási tervek, valamint a haszonbérleti szerződések. A szabályozás részben minisztériumi, részben megyei szinten a halászati felügyelők révén valósul meg. Az előadásban a halászati törvény és végrehajtási rendeleteinek rendelkezései mentén ismertette az előadó a halászat állami szabályozását.

Dr. Szűcs István, a Balatoni Rt. igazgatósági tagja az Európai Halászat és Akvakultúra Alap (EHAA) lényegét ismertette. Az Európai Bizottság javaslatot terjesztett elő a 2007–2013-as időszakra létrehozandó Európai Halászati és Akvakultúra Alapra, amely a jelenleg működő Halászati Orientációs Pénzügyi Eszközt (HOPE) váltja le. Az EHAA számos új elemet tartalmaz és várhatóan a működésében is módosul. A javaslat szerint az alapteljes költségvetése a megadott időszakra 4963 millió, azaz csaknem 5 milliárd euró. A pénzeszközök tagállamok közötti felosztásánál figyelembe veszik a fejlettségi szintet, a halászati ágazat gazdasági és társadalmi jelentőségét az adott tagállamban.

Állományszabályozó halászat

Kiss György Károly, a Balatoni Halászati Rt. elnök-vezérigazgatója a tó állományszabályozó halászatát mutatta be. Az Rt. működési körülményei jelentős mértékben megváltoztak az alapítás óta, s ez különösen igaz az elmúlt másfél évtizedre. Annak érdekében, hogy a mai elvárásoknak megfeleljen, a korábbi gazdasági szempontú halászati kezelést át kellett alakítani ökológiai szempontú halászati kezeléssé, hogy a felmerülő természeti és társadalmi igényeket kielégítse. Az állományszabályozó halászati tevékenységhez a cég rendelkezik szakmai és gyakorlati tapasztalatokkal, de ennek piaci alapon történő működtetése nem megoldható. Ezért szükséges, hogy egy meghatározott állami szerepvállalás is megjelenjen, valamint ki kell alakítani a tevékenység mérésének módszereit. Nagy szerep jut a kutatásnak is, mely figyelemmel kell kísérnie a halállomány alakulását, meg kell határozni a beavatkozási pontokat, és javaslatokat kell tennie különböző technológiák alkalmazására. Az így végzett munka során nem csak egészséges halállomány él a tóban, hanem javul a vízminőség, és nem utolsósorban a turizmus (gasztronómia) is fellendül.

H. Gy.

Hal, bor, ló, barátság

Egy különleges, immár hagyományosnak számító társasági eseményre, jó hangulatú baráti találkozóra hívták szeptember 28-án az újságírókat Gödöllőre, a Szent István Egyetemre. Dr. Fehér Károly c. egyetemi tanár és dr. Molnár József rektor szervezésében hatodik alkalommal került sor az újságírók és barátaik fogathajtó- és főzőversenyére. A fogathajtáson ez úttal kevesebben indultak, mint tavaly (szám szerint 24-en), de a főzőversenyen – a halon kívül – sokféle étel főtt a bográcsban. A valóban jó hangulat közepette kiélezett verseny folyt mindkét kategóriában.

Fehér Károly – bár rutinos szervező, rendező, mégis – kissé izgatottan járkált fel-alá a sátrak között. Megpróbált minden apró részletre odafigyelni, miközben sorban fogadta a meghívottakat, jeles vendégeket. Csak a kérdésünkre gondolt bele, hogy jövőre már a hetedik (ez ugyebár egy misztikus szám) ilyen baráti összejövetelre kerül sor. A hagyományteremtés komoly munkát igényel, s ebben igen sok segítséget is kap Fehér Károly. Sorolja a neveket: „alapembere” a rendezvénynek a Haltermelő és Aranypony Rt., amely szállítja a kiváló minőségű magyar halat. Nagy dolog, hogy a Lázár-család a fogatokat rendelkezésre bocsátja. S a Szent István Egyetem vezetőit is megilleti a dicséret, hiszen kiváló helyet biztosítanak a rendezvénynek. Hogy meddig fokozható az összejövetel hangulata? Előre ezt aligha tudhatjuk. Az idén kevesebb fogathajtó szállt bakra, mint tavaly, ám akik itt voltak,

lához tartoznak a kettős fogathajtók között, s az sem, hogy a tavaly négyes fogatra váltott Zoltán újoncként is a világ élmezőnyébe „ugratott”. Az persze, tény, hogy a gödöllői akadályok csak a gyakorlott és alkalmi hajtóknak okozott nehézséget. Annyi könnyébség azonban volt, hogy a segédhajtók maguk a világbajnokok voltak, így a főbírónak, *Fintha Gábornak*, a ma-

T. Dögei Imre a fogathajtás győztese

rangos versenyzőnek számítanak. A főzőversenyre viszont újabb és újabb társaságok jelentkeztek, ami jelzi, hogy újabb és újabb ételek főnek a bográcsban. A hal, a bor és a ló kiválóan alkalmas arra, hogy összehozza az embereket, barátságok szövődjenek

A fogathajtás résztvevői – miként 2000 óta minden évben – világbajnoki bakra ülhettek fel, mivel a 11-szeres világbajnok Lázár testvérek – *Vilmos* és *Zoltán* – fogataival versenyeztek. Aki csak egyszer is kipróbálta ezt a sportot, tudhatja, hogy milyen nehéz és bonyolult kézben tartani és irányítani két lovat, miközben úgy kell időre szlalomozni a bóják között, hogy azok ne boruljanak fel. Nehéz ez még akkor is, ha a lovakat évek óta naponta erre edzették, edzik, mégpedig világbajnoki szinten. Nem véletlen, hogy a Lázár testvérek lassan több mint egy évtizede a világ élvona-

Dr. Novics György a halfőzőbajnok

Solymosi József 3. helyezett

gyar nemzeti fogathajtó válogatott szövetségi kapitányának nemigen kellett beavatkoznia a verseny menetébe.

A főzőverseny zsűrijének elnöke *dr. Orosz Sándor*, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa igazgatója szerint idén is változatos, finom ételek főttek a bográcsokban. A 16 versenyző 21 étellel nevezett, s miután a halon kívül készült vaddisznópörkölt, borjúsült, disznótoros, dämadvadpörkölt is, így a két hivatalos ételkategórián kívül (halászlé és egyéb finom főétel kategóriák) több különdíj átadására is sor került. Mind a lovas pályán, mind pedig a bográcsfőzők között nemes verseny zajlott, amelynek leginkább Fehér Károly főszervező örült. Ez a délután a barátságáról, a jó hangulatról, a szeretetről szólt, ami a mai „szétszakított” világunkban nem kis dolog. Jó volna, ha a hétköznapi is így telnének...

S az eredmények:

Női fogathajtók: 1. *Dallos Eszter*, 2. *Bódi Szilvia*, 3. *Vonzem Gabriella*.

Férfi hajtók: 1. *T. Dögei Imre*, 2. *Kovács Sándor*, 3. *Solymosi József*.

Halételek: 1. *dr. Novics György* és felesége, dunai halászlé 2. *dr. Novics György* és felesége, vegyes halászlé 3. *Kovácsnai Szász Béla* és felesége, harcsa tokány.

Egyéb finom főétel: *Hreñcsár Pál*, dämadvadpörkölt, 2. *KO-BOR-HÚS Kft.*, borjúsült nyárson, 3. *Gótz Gyula* és barátai, vad-disznópörkölt.

H. Gy.

Ajánlati árak* 2005. negyedik negyedév	
P ₃	490 Ft.
P ₂	590 Ft.
P ₁	640 Ft.
Busa ₃	165 Ft.

* A Haltermelő kereskedelmi bizottságának a javaslata.

Nádi vásár horgászbottal

Az nem újdonság ma már, hogy a tavaszi, nyári, őszi hétvégeken az ország több pontján halászléfőző verseny zajlik. Lassan úgy beivódik a köztudatba a halas rendezvény, mint az óra vissza és előre állítása. A rendezvények szervezésében az egyik élenjáró cég az Aranyponty Rt. Rétimajorban évente háromszor tartanak külön említésre méltó eseményt. A legutóbbit szeptember 11-én, Nádi Vásár címen, amelyet nyárbúcsúztatóként is emlegethetünk. Lévai Ferenc elnök-vezérigazgató nem csupán a 11-ei programról számolt be, hanem azt is megemlítette, hogy szeptember 10-én az újságírók számára rendeztek egy horgászversenyt az őrspusztai horgászcentrumban.

A Nádi Vásár ugyan nem a nádasban zajlik, de mégis van némi köze a nádhoz, kezdte mondandóját a vezérigazgató. A történet kezdete öt évre nyúlik vissza, amikor is Rétimajorban először rendezték meg a Szent Péter napi halászbúcsút. Ez annyira jól sikerült – szakmai konferenciával egybekötve – hogy természetes volt a folytatás. Ezen a rendezvényen nem csak a szakemberek, hanem a nagyközönség is jól érezte magát, mivel sor került egy haléltelőző versenyre is. Itt már bemutatkoztak a helyi kis együttesek, néptáncsoportok, vagyis a kultúra is helyet kapott a programokban. A kirakodó vásáron a helyi és környékbeli kézművesek hozták el

hagyományokat is idéző termékeiket, eszközeiket. Egyetlen megkötése volt a résztvevőknek: csak magyar ember által készített magyar termékeket árulhattak.

A sikeres eseményen felbuzdulva Lévai Ferenc már azon törte a fejét, hogyan lehetne a nagyközönség számára még vonzóbbá tenni a halászbúcsút. Családi programokat szerveztek, elsősorban a gyerekek számára, akiket nem csupán az előadás-sorozat, hanem a környezet is „megfogott”. A haléltelőzésre általában 15–20 versenyző nevez, s igen kiváló zsűri bírálja el az ételek minőségét. *Koncz Gábor, Straub Dezső* színművészek, az Oscar-díjas mesterszakács *Benke Laci* bácsi bírálják a főz-

tőket, ugyanakkor az értékeléskor a kritikus megjegyzések, mondatok sem maradnak el. A siker a rendezőket is meglepte, s évente immár háromszor tartják a búcsú jellegű halászfesztiválokat. A major bejáratára ezen a három eseményen nyugodtan kitehetik a megtevélt táblát, hiszen egy-egy alkalommal 1500–2000 ember érzi jól magát, kapcsolódik ki.

Ma már úgy gondolja a vezérigazgató, hogy sikerült ismertté tenniük magukat, miközben nyereséges rendezvényt szerveznek, s nem utolsó sorban a halfogyasztás népszerűsítéséért is sokat tesznek. A Nádi Vásár tehát jól illeszkedik az említett programsorba. Új elemként megjelent az kisállat simogató, s egy hőlégballon is, amelynek nem volt túl nagy sikere. A vendégek között már sok a visszatérő, egyre többen jönnek vissza kisebb-nagyobb csoportokkal a majorba különböző eseményeket megtartva, s van, aki az esküvőjét is itt, Rétimajorban rendezte meg. A kisebb-nagyobb rendezvények a major életét is „felpörgetik”, s a horgászturizmuson kívül Rétimajorban az idén 9600 vendég fordult meg. Ez jó szám, hiszen a halászat mellett a turizmus fejlesztését is indukálja a sok program. Nem vitás, komoly befektetésre volt szükség a környezet megfelelő kialakításához, ám ezek a befektetések lassan megtérülnek. Lévai Ferenc vallja, hogy a halászatnak új szerepkörben, vagyis a turizmusban is meg kell jelennie, mert e nélkül nem túl biztató a jövő. Eppen ezért hangsúlyozza a vezérigazgató, hogy Rétimajorban már május végén megnyitják a kapukat a diákok előtt. Hétvégeken 9–12 éves gyereke számára tartanak egész napos foglalkoztatást, a gyerekek pecáznak, kerékpáros versenyen vesznek részt, rajzverseny zajlik, focibajnokságot rendeznek, vagyis gondtalanul kikapcsolódhatnak a heti iskolai megterhelésből. Nem beszélve arról, hogy a természetes környezetben is sokat tanulhatnak a fiatalok. S ennek a szülők is örülnek...

Az ilyen fajta falusi turizmusnak egyelőre nincs keletje a külföldiek között. Csupán néhány száz, elsősorban holland vendég fordult meg a hétvégeken. Egyelőre nem sikeres a természet fotózása sem, pedig itt igen gazdag a madárvilág. Sikereesebb viszont a kerékpár-turizmus. Húsz-harmincfős csapatok jönnek és járják be a tavak gyönyörű világát. A horgászturizmust is folyamatosan kell fejleszteni. Ami tavaly jó volt, az már az idén lehet, hogy kevés. Az elmúlt években rengeteg kis horgásztavat nyitottak meg, a választék tehát bővült, de a szolgáltatások versenyre igencsak felerősödött. A horgászok igényeit minél szélesebb skálán kell kielégíteni, vallja a vezérigazgató.

Ami a 10-ei horgászversenyt illeti, a vezérigazgató a Juventus rádió vezetőinek ötletét karolta fel akkor, amikor egy tóparthoz ültette az újságírókat. A horgászverseny egyéni győztese: *Endrődy Balázs*. A legnagyobb hal kifogója: *Gallai Andrea*. A leggyorsabb versenyző: *Straub Dezső*. A legkisebb hal kifogója *Fodor Zoltán*.

Dunaföldvár ismét csúcsot döntött

A Duna parti település adott otthont egy mára már országosan is jegyzett halászléfőző versenynek. Hetedik éve rendezi meg *Kiss Lajos* helyi halkereskedő és családja az önkormányzat által kezdeményezett és támogatott halászléfőző versenyt. Az augusztus 20-ai ünnepség keretein belül a város lakosainak és az ország középső régióiban lakóknak lett ez a verseny kedvelt és hasznos tapasztalatokat szerző rendezvénye.

Barátságok kötődnek az évek óta visszajáró versenyzők és családtagjaik valamint a településen élők között. Szerencsére megmaradt a rendezvény verseny jellege a korrekt zsűrizés lebonyolítását a rendezők vállalják neves szakértők közreműködésével. A verseny komoly szervezőmunka és az évek óta támogatást nyújtó helyi és vidéki vállalkozók támogatása nélkül nem valósulhatna meg. A gyönyörű Duna parti környezetben már-már a Bajai népiünnepély hangulata fogadja a csapatokat és az ide látogatókat. A rendezvényre a helyiek mellett az alábbi településekről érkeztek csapatok: Baja, Mohács, Szekszárd, Tolna, Székesfehérvár, Dunaújváros, Udvari, Gyöngyös, Sárospatak, Paks, Mágocs. Külön kiemelném a többszörös bajnok, bajai illetőségű *dr. Novics Györgyöt*.

A zsűri tagjai az alábbiak voltak: elnök: *Lévai Ferenc* Haltermos az elnöke, Arany-

ponty Rt. elnöke, tagok: *Deli József* paksi vendégfőnök, *Baracsai János*, a baracsi halászcserda tulajdonosa, *Ráthgöber László*, Tolna Megyei Játékvezető Testület Elnöke, *Nagy Gábor*, Dunaföldvár népi főzőmestere.

Ez az ötfős csapat végezte az igen nehéz és felelősségteljes munkát, mely több mint ötven étel kóstolásából állt. Az értékes díjakat, okleveleket és a vándorkupát *Nagy Gáborné*, Dunaföldvár Város Polgármestere adta át. A résztvevők létszáma minden várakozást felül múlt, mert az 52 nevezett csapat között voltak 40–60–100 fősek is, de a legkisebb létszám is nyolc fő volt. A szervező *Kiss Lajos* és családja a lap hasábjain keresztül is köszöni a támogatásokat az alábbi személyeknek és szervezeteknek:

- Aranyponty Halászati RT. Sáregres-Rétimajor Lévai Ferenc,
- Óko Hal Kft. Akasztó, *Szabó József*,
- Czikkhalas Kft. Varsád, *Czikk László*,
- Tehag Kft. Százhalombatta, *dr. Garádi Péter*,
- Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa,
- Halászati Lapok.

Amennyiben rendezvényünk felkeltette érdeklődését, kérjük, keresse fel városunkat 2006. augusztus 20-án.

Kiss Lajos Csaba

„Nemzetközi” halászlé a Tisza partján

Annak ellenére, hogy a Tisza áradása tulajdonképpen „kettévágta” a szeptember első hétvégéjén, immár hagyományosan megrendezett halfesztivált, mindkét oldalon kiváló hangulatban teltek az órák. A folyó magas vízszintje miatt az alsó rakpart vízben állt, ezért voltak kénytelenek a szervezők arra, hogy a strandot is elfoglalják. Ahhoz ugyanis nem fért kétség, hogy még nagyobb helyszínre lesz szükség, mint tavaly. A kilencedik Szegedi Nemzetközi Tiszai Halfesztivál immár nemzetközivé bővült, s ahogy Sztanó János, a Szegedfish Kft. ügyvezető igazgatója, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa elnöke is fogalmazott, ez a négy naposá bővült esemény jelentős turisztikai, idegenforgalmi vonzerőt képvisel. A rendezvény a Csongrád megyei Gasztronómiai Társaság 1997-ben soron következő halfőző versenyéből alakult halfesztivállá. Kidolgoztak egy több évre szóló ösztönző rendszert, így született meg a Roosevelttéri Halászcárda vezetője, Frank Sándor mesterszakács által alapított halfőző érdemrend. Ma már többen örökös bajnokként – ezt a címet hét év után nyerhetik el – vesznek részt a fesztiválon.

A Szegedfish Kft. a kezdetektől támogatja a rendezvényt: friss halat biztosítanak a résztvevők számára, így önmaguk számára is, hiszen az egyik sátot mindig kibérelnek, halászlét főznek, halat sütnék, és vendégül látják a barátait, az odalátogatókat. S az is hagyomány, hogy a szegedi Rotary klub tagjai is jelen vannak, mondhatni szomszédokként a fesztiválon, annál is inkább, mert Sztanó János is tagja a klubnak. S hogy igazoljuk a fesztivál nemzetközi voltát, szót váltottunk Tóth Tivadár személy főorvossal, aki Szabadkáról érkezett. A főorvos a két vajdasági Rotary klub egyikének, a szabadkainak a vezetője (a másik a palicsi), s nem először járt Szegeden. A két klub tagjai rendszeresen találkoznak egymással. Együtt ünnepelték a szegedi klub megalakulásának 80., a szabadkai klubnak pedig a 75. évfordulóját. Az elmúlt években szoros kapcsolat alakult ki, különösen a rendszerváltás lendített a kapcsolat erősítésén. Tény, hogy mindkét klubban megtalálhatók olyan tagok, akik korábban vagy Szegeden, vagy Szabadkén éltek, tehát ez is csak mélyíti a barátságot. A két várost csak az országhatár választja el egymástól, a távolság alig harminc kilométer, vagyis a személyes kapcsolatok ápolásának ma már nincs akadálya. Tóth Tivadár azt is elárulta, hogy nem csak a szegediekkel, hanem a kecskemétiakkal, a bajaiakkal, a hódmezővásárhelyiekkel, de még a budapesti rotarisokkal is kiváló a kapcsolatuk.

A főorvos úgy véli, hogy ha eljön a Rotary óra, ki-ki csak a mozgalom eszméjét látja maga előtt. Ez pedig a jó szolgálat. Ennek szellemében főzték a jótékonyági halászlét is, amelynek receptje titok. A zentai, a zadari, a csóka halászlét másként főzik, mint a tiszait, miként akad különbség a dunai, a bajai, a szegedi, a hortobágyi halászlé között is. Szabadkán mindenesetre szeretik a halat, sokat is esznek belőle.

A sátrak között járkalva rábukkanok egy érdekes feliratra: Belvárosi Római Katolikus

Napelemes bográcsot láthatott a Tisza-parti közönség

Plébánia, Szeged. Napi ajánlatunk: szentelt vegyes halászlé, pusztamérgesi misebor, dorozsmai házi jellegű fehér kenyér, amelyhez jó étvágyat kívánunk. Kondé Lajos, a szegedi dóm plébánosa 26 éve él Szegeden, így nem csoda, hogy az ismerősök Lajos atyának szólítják. A 46 éves plébános nyugodtan letagadhat akár másfél évtizedet is a korából, olyan jól tartja magát. Biztosan sok halat eszik, jegyzem meg, amelyre az atya csak rábólint. Így van, szereti a halat, mindenféle formában. Bármilyen vendégség jön a plébániára, mindig kerül az asztalra halétel is. A Szent Írásban is többször szerepel a hal, az Ókeresztény Egyházban pedig a hal szimbólum. A művészetekben szívesen felhasználják ezt a szimbólumot. A halfesztiválon tavaly jelentek meg először. Szeretnénk megmutatni, hogy az egyház nem csak a templom falai között létezik, hanem az emberek között is, a város életébe beépülve. Amit főztünk, azt szétosztottuk a szegények között, jegyezte meg az atya. A két nagy bogrács halászlét, amelynek főzésében többen is részt vettek, Lajos atya megszentelte, s úgy osztották szét. A szentelt ha-

lászlének Szegeden egyébként is hagyománya van, hiszen karácsonykor – ennek 11 éve már – ugyancsak megszentelik a finom hallét. Lajos atya kiváló propagandistája a halnak. A halászlé mellé olyan szórólapokat is osztogatott a vendégeknek, amelyek az Ó és az Újszövetségből halról szóló idézeteket tartalmaztak. Szükség van a szellemi táplálékra is, jegyezte meg. Az ember felelős a saját életéért, testi épségéért, és mindent el kell követnie azért, hogy a testi kondícióját tökéletesen megtartsa. Legalább is olyan szinten, hogy egészséges lelki és fizikai kondícióban éljen az ember. Ennek egyik eszköze a halfogyasztás, tehát együtt sok halat, mondta végzetül Lajos atya.

A Szegedfish sátrában találkoztunk Ludovít Janosovval, a Szlovák Haltermelők Szövetségének elnökével. A szlovák haltermelés tizede a magyarnak, hiszen kétezer hektáron termelnek halat. Az elmúlt évtizedekben inkább a cseh részen épültek halastavak, a szlovák vizek alkalmasak a pisztrángtenyésztéshez. A szlovák halfogyasztás a miénknél is alacsonyabb, egy főre egy év alatt 1,5–2 kilogramm halfogyasztás jut. Ezt mindenképpen szeretnék növelni. Az újonnan csatlakozott négy kelet-európai ország haltermelőinek közös gondjaik, nem véletlen, hogy a magyar szövetség megpróbál közös platformot teremteni a szlovák, a cseh, s a lengyel szövetségekkel, és szorgalmaz egy közös munkacsoport létrehozatalát. Sztanó János elnök májusban Nagymihályban (Mihalovce) járt,

ahol szóba került a munkacsoport kialakítása. Ennek az volna a feladata, hogy olyan közös álláspontot alakítson ki, amelyben az újonnan csatlakozott országok halászati problémáira hívja fel az unió figyelmét. A közös fellépésnek nyilvánvalóan nagyobb a hatása, mintha egyenként kopogtatnánk Brüsszelben. A magyar kezdeményezést a szlovák elnök is üdvözölte, s remény van arra, hogy késő ősszel létrejön a közös munkacsoport.

Ami a szegedi halfesztivált illeti, Ludovít Janosov el volt ragadtatva. Nem hitte volna, hogy ekkora tömeg – a négy nap alatt 40–50 ezer ember – összegjön, és mindenki halat főz, süt és eszik. Nagy figyelemmel hallgatta a szövetség marketing programját, azt, hogy ma már alig telik el hétvége, hogy az ország valamelyik pontján ne rendeznének halfőző versenyt. Véleménye szerint ez az egyik legjobb marketing a halfogyasztás növeléséhez, éppen ezért Szlovákiában is megpróbálja megszervezni a magyarokéhoz hasonló halfőzést.

(hajtun)

Kolumbiai beszámoló

Az SzNSz Halászati Bizottsága (ICA Fisheries Committee) a kolumbiai Cartagena városában szeptember 20-án tartotta éves rendes közgyűlését. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsát dr. Csoma Antal az ICFO alelnöke és Tölg László képviselték. A közgyűlés tisztújítással kezdte munkáját, melynek megszavazásakor a vezetőséget nyolcra öt főre csökkentették. Ezek alapján az elnök ismét Shoji Uemura úr lett. Három alelnök választottak, az egyikük ismét dr. Csoma Antal.

Az elmúlt év kapcsán az első napirendi pont a Cunami katasztrófa halászati kártételének témaköre volt. Kiderült, hogy a szökőárnak leginkább kitett területeken az összes kár mintegy fele a halászságot és annak családját érte. A tavaly indított segélyezési akció keretében, melyet az ICFO szervezett, mintegy 100 ezer dollárnyi adomány gyűlt össze.

Általánosságban megállapították, hogy a halászat lehetőségei tovább romlottak az elmúlt egy évben, és ez igaz a belvízi halászsátra és akvakultúrára is. Ennek oka a

több helyen előforduló természeti katasztrófák hatásaiban és az üzemanyag árának hirtelen emelkedésében keresendő.

Jellemző, hogy az eddig minden évben nyereséges Zengyoren tartomány (Japán) halászata és akvakultúrája is veszteséggel zárta a 2004. évet. Az üzemanyag árak emelkedései azt eredményezték, hogy egyes halászati vízterületekre már nem érte meg kimenni, mivel a zsákmány értéke nem fedezte annak halászati költségét sem. Ezt a tendenciát a közgyűlés véleménye szerint csak a szerveződések elindításá-

val, szövetkezetek és termelői csoportok megalakításával és hatékony érdekvédelmi munkával lehet megfordítani.

A 2004. évben a WTO-nak (Világkereskedelmi Szervezet) felé eljuttatott ICFO javaslat még mindig az illetékesek asztalán fekszik. Erdemi választ a WTO még nem adott rá, ezért a felhívást a közgyűlés megismételte, amely a tengeri erőforrások fenntartható használatáról szól és megakadályozná a szabályozás a piaci érdekek miatti túlhálaszást és az alacsony exportáron történő értékesítést is. A javaslat teljes szövegét egy korábbi lapszámunkban már ismertettük.

A Haltermosz tavalyi közgyűlésén tett javaslat alapján az ICFO felhívást tett közzé a halászat és akvakultúra környezetvédelmi vonatkozásairól. E szerint a globális felmelegedés hatásai elérték ágazatunkat is, a tengereken, a szárazföldeken is tapasztalható azok a meteorológiai, hidrológiai jelenségek, melyek hatalmas károkat okoztak a gazdálkodóknak 2004–2005-ben. Felhívja a regionálisan érdekelt kormányok és azok szervezeteinek figyelmét, hogy a károk megelőzésének módszereit helyi szinten ki kell dolgozni és azok megvalósítását el kell kezdeni.

Dr. Csoma Antal kiegészítése szerint, melyet csatoltak a javaslatához, minden tervezés és beruházás elkezdése előtt a halászok véleményét is célszerű kikérni az illetékeseknek. Ennek oka az, hogy az ágazat tökéseként és sokkal védtelenebb a katasztrófákkal szemben, mint a tőkeerős vállalkozások. Mindezek mellett a szövetkezeti szektornak is több erőt kell kifejtenie a környezeti károk megelőzésének érdekében. Magyar részről a hazánkban közelmúltban elkészült VAHAVA jelentést említettük, mely tartalmazza a halászatot érintő kockázati tényezőket és az azok ellen való védekezés lehetőségeit is.

Magyar javaslatra a következő évben az ICFO az Európai Halászati Bizottsághoz fog fordulni a nagy károkatona globális károkozásának megszüntetésének tárgyába. Mivel erre Magyarország hívta fel a szervezet figyelmét, dr. Csoma Antal alelnök és Shoji Uemura elnök úr aláírásával egy megoldási javaslattal az SzNSz megkeresi az EU döntéshozóit. Ennek értelmében el kell ismertetni, hogy tagállami szinten a probléma már nem kezelhető, nemzetközi akciót kell indítani az európai kormoránállomány szabályozására. A probléma már nem csak az akvakultúrát érinti, a kérdéses faj megnövekedett populációja a természetes vizek halállományát és annak biodiverzitását is veszélyezteti.

A közgyűlés határozott, hogy a 2006. évi halászati szemináriumot és a 2006. évi közgyűlést Srí Lankán fogja megrendezni.

T. L.

„A halászat és horgászat helyzete és lehetőségei az EU tag Magyarországon” című parlamenti nyílt nap résztvevőinek közös állásfoglalása

- Törvényes rendet a halászat és horgászat terén. A horgász-halász társadalom és a vizek halállományát meg kell védeni a haltolvajoktól, az orvhalásztól és orvhorgászoktól. Növelni kell a büntetőjogi szankciók preventív hatásait (pl. elkövetési eszközök, járművek elkobzása). Szigorú jogi előírások szabályozzák a halászok és a horgászok által kifogható és elvihető halak mennyiségét. A halállományt és a gazdálkodást veszélyeztető hallopások szigorúbb megítélését biztosító joggyakorlatot kell kialakítani.

- Határozottabb fellépés szükséges a vizek halállományát, a horgászatot és a halászatot veszélyeztető emberi és természeti eredetű (vízszennyezés, új állapotosságok stb.) támadások ellen. Erősíteni kell a bűnüldöző szervek és a halőrök együttműködését (halkommandó).

- A halászok és horgászok a vízi környezet és természet fenntartói, fejlesztői és védői, ezzel komoly szolgáltatásokat tesznek a társadalom minden tagjának, az önkormányzatoknak és az államnak. A vizes élőhelyek olyan ökológiai rendszerek, amelyek nem egyes kiemelt fajok – kormorán, vidra stb. – rendszer-független védelmét igénylik, hanem csak komplex módon óvhatók meg. Az e feladatot elvégző halászok és horgászok

kapjanak díjazást. A feladatok és a díjazás kérdéseit a természetvédelmi szervezetekkel kötött megállapodások rendezik.

- A vizekkel és azok horgászati és halászati hasznosításával kapcsolatos, ellenszolgáltatás nélküli díjaktól és költségektől mentesüljenek a halászok, a horgászok, továbbá a tógazdaságok és a halászati vízterületek tulajdonosai valamint bérlői. Ilyen díjak és költségek más tagországokban nem terhelik a halászati-horgászati vízhasználatokat.

- A horgászturizmus fejlesztését célzó elképzelések szerepeljenek az európai uniós, illetve a magyar forrásokból támogatható nemzeti fejlesztési illetve vidékfejlesztési programokban.

- Csak államilag elismert pontyfajtaikat lehessen telepíteni a hazai természetes vizekbe.

- Az amúr – szabályozott körülmények között – legyen telepíthető a természetes vizekbe.

- Folytatni kell a hazai halgazdasági termelésű halak fogyasztását ösztönző programokat.

- Rendszeressé kell tenni, hogy évente tartson a MOHOSZ és a HALTERMOSZ kibővített közös tanácskozást, ahová meghívják a szaktárcák, hatóságok képviselőit is.